

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 4 de gener de 2023

Catequesi sobre el discerniment n. 14. L'acompanyament espiritual

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

Abans d'iniciar aquesta catequesi, m'agradaria que ens uníssim a tots els qui estan retent homenatge a Benet XVI, i adreço el meu pensament a ell, que va ser un gran mestre de catequesi. El seu pensament agut i educat no era autoreferencial, sinó eclesial, perquè sempre ens va voler acompanyar cap a l'encontre amb Jesús. Jesús, el Crucificat ressuscitat, el Vivent i el Senyor, va ser l'objectiu al qual ens va portar el papa Benet, agafant-nos de la mà. Que ens ajudi a redescobrir en Crist l'alegria de creure i l'esperança de viure.

Amb aquesta catequesi d'avui acabem el cicle dedicat al tema del discerniment, i ho fem completant el discurs sobre els ajuts que poden assegurar-lo i ho han de fer: assegurar el procés de discerniment. Un d'aquests ajuts és l'*acompanyament espiritual*, important sobretot per al coneixement d'un mateix, que hem vist com una condició indispensable per al discerniment. Mirar-se al mirall, sol, no sempre ajuda, perquè un mateix pot distorsionar la imatge. En canvi, mirar-se al mirall amb l'ajuda d'un altre, això ajuda molt perquè l'altre et diu la veritat —si és sincer— i així t'ajuda.

La gràcia de Déu en nosaltres sempre actua damunt la nostra naturalesa. Si pensem en una paràbola evangèlica, podem comparar la gràcia amb la bona llavor i la naturalesa del terreny (cf. Mc 4,3-9). Sobretot, és important donar-nos a conèixer, sense por de compartir els aspectes més fràgils, dels quals en sabem més sensibles, febles o ens fa por de ser jutjats. Donar-se a conèixer, manifestar-se un mateix a una persona que ens acompanya en el camí de la vida. Això no vol dir que ella decideixi per nosaltres, no: sinó que ens acompanya. Perquè la fragilitat és, en realitat, la nostra veritable riquesa: tots som rics en fragilitat; la veritable riquesa, que hem d'aprendre a respectar i a acollir, perquè, quan s'ofereix a Déu, ens fa capaços de tendresa, de misericòrdia i d'amor. Ai d'aquelles persones que no se senten fràgils: són dures, dictatorials. En canvi, les persones que reconeixen humilment les seves debilitats són més comprensives amb els altres. La fragilitat —ho puc dir— ens fa humans. No és casualitat que la primera de les tres temptacions de Jesús al desert —la vinculada a la fam— intenti robar-nos la fragilitat, presentant-nos-la com un mal del qual ens hem de desempallegar, un impediment per ser com Déu. En canvi és el nostre tresor més preuat: de fet, Déu, per fer-nos semblants a ell, ha volgut compartir fins al fons la nostra mateixa fragilitat. Mirem el crucifix: Déu que ha baixat precisament a la fragilitat. Mirem el pessebre que arriba en una gran fragilitat humana. Ell va compartir la nostra fragilitat.

I l'acompanyament espiritual, si és dòcil a l'Esperit Sant, ajuda a desemmascarar fins i tot malentesos greus en la nostra consideració de nosaltres mateixos i en la nostra relació amb el Senyor. L'Evangelí presenta diferents exemples de converses clarificadores i alliberadores fetes per Jesús. Pensem, per exemple, en aquell amb la samaritana, que el llegim, el llegim, i sempre hi trobem aquesta saviesa i tendresa de Jesús; en aquell amb Zaqueu, en la dona pecadora, en Nicodem i els deixebles d'Emmaús: la manera que té el

Senyor d'acostar-s'hi. Les persones que tenen un encontre real amb Jesús no tenen por d'obrir-li el cor, de presentar-li la seva vulnerabilitat, la seva inadequació, la seva fragilitat. D'aquesta manera, la compartició d'un mateix esdevé una experiència de salvació, de perdó lliurement acceptat.

Explicar davant d'un altre allò que hem viscut o que estem buscant ajuda per aclarir-nos, fent sortir a la llum tots els pensaments que ens habiten i que sovint ens inquieten amb les seves tornades insistents. Quantes vegades, en moments foscos, ens venen pensaments com aquest: "Ho he fet tot malament, no val la pena, ningú m'entén, no ho aconseguiré mai, estic condemnat al fracàs", quantes vegades hem arribat a pensar aquestes coses. Pensaments falsos i verinosos que la compartició amb l'altre ajuda a desemascarar, així ens podem sentir estimats i estimats pel Senyor per tal com som, capaços de fer coses bones per ell. Descubrim amb sorpresa diferents maneres de veure les coses, senyals del bé que sempre és present en nosaltres. És cert, podem compartir les nostres debilitats amb els altres, amb qui ens acompanya en la vida, en la vida espiritual, el mestre de la vida espiritual, ja sigui un laic, un sacerdot i dir: "Mira què em passa: sóc un desgraciat, m'estan passant aquestes coses." I el qui acompanya respon: "Sí, tots en tenim, de coses aquestes." Això ens ajuda a aclarir-los bé i veure d'on venen les arrels i així superar-les.

Qui acompanya —el company o la companya— no substitueix el Senyor, no fa la feina en comptes de la persona acompanyada, sinó que camina al seu costat, l'anima a llegir allò que es mou en el seu cor, el lloc per excel·lència on el Senyor parla. El guia espiritual, a qui anomenem *director espiritual* —no m'agrada aquest terme, prefereixo *guia espiritual*, és millor— és aquell que et diu: "D'acord, però mira aquí, mira allí", et fa posar l'atenció en les coses que potser passen; t'ajuda a entendre millor els signes dels temps, la veu del Senyor, la veu del temptador, la veu de les dificultats que no pots superar. Per això és molt important no caminar sol. Hi ha una dita de la saviesa africana —perquè tenen aquella mística de tribu— que diu: "Si vols arribar ràpidament, vés sol; si vols arribar segur, vés amb els altres", ves acompanyat, vés amb la teva gent. És important. En la vida espiritual és millor anar acompanyat d'algú que conegui les nostres coses i ens ajudi. I això és un acompanyament espiritual.

Aquest acompanyament pot ser fructuós si, per una part i per l'altra, s'adquireix experiència de filiació i de fraternitat espiritual. Descubrim que som fills de Déu quan ens descobrim germans, fills del mateix Pare. Per això és fonamental estar inserit en una comunitat en camí. No estem sols, som gent d'un poble, d'una nació, d'una ciutat que camina, d'una Església, d'una parròquia, d'aquest grup... una comunitat en camí. No es va sol al Senyor: això no és bo. Això ho hem d'entendre bé. Com en el relat de l'evangeli del paralític, sovint som sostinguts i guarits gràcies a la fe d'algú (cf. Mc 2,1-5) que ens ajuda a avançar, perquè a vegades tots tenim una paràlisi interior i necessitem algú que ens ajudi, per superar aquell conflicte amb ajuda. No es va sol al Senyor, recordem-ho bé; altres vegades som nosaltres els qui assumim aquest compromís a favor d'un altre germà o germana, i som acompanyants per ajudar aquell altre. Sense l'experiència de filiació i de fraternitat, l'acompanyament pot donar lloc a situacions irrealment, a malentesos, a formes de dependència que deixen la persona en un estat infantil. Acompanyament, però com a fills de Déu i germans entre nosaltres.

La Mare de Déu és mestra de discerniment: parla poc, escolta molt i guarda en el seu cor (cf. Lc 2,19). Tres actituds de la Mare de Déu: parlar poc, escoltar molt i guardar en el cor. I les poques vegades que parla, deixa empremta. Per exemple, a l'evangeli de Joan hi ha una frase molt breu pronunciada per Maria que és un manament per als cristians de

tots els temps: «Feu tot el que ell us digui» (2,5). És curiós: un vegada vaig sentir una velleta molt bona, molt pietosa, no havia estudiat teologia, era molt senzilla. I em va dir: “Saps quin és el gest que fa sempre la Mare de Déu?” No ho sé: t’abraça, et crida... “No: el gest que fa la Mare de Déu és aquest” [assenyala amb el dit índex]. No ho entenc, i pregunto: “Què voleu dir?” I la velleta em va respondre: “Sempre assenyala Jesús.” Això és bonic: la Mare de Déu no s’emporta res per a ella, assenyala Jesús. *Fes allò que Jesús et digui*: així és la Mare de Déu. Maria sap que el Senyor parla al cor de tots i demana que aquesta paraula es tradueixi en accions i opcions. Ella ho va saber fer més que ningú i, de fet, és present en els moments fonamentals de la vida de Jesús, especialment en l’hora suprema de la seva mort en creu.

Estimats germans i germanes, acabem aquesta sèrie de catequesis sobre el discerniment: el discerniment és un art, *un art que es pot aprendre* i que té les seves regles. Si s’aprèn bé, permet viure l’experiència espiritual d’una manera cada vegada més bonica i ordenada. Sobretot, el discerniment és un do de Déu, que cal demanar sempre, sense suposar mai que som experts i autosuficients. Senyor, dona’m la gràcia de discernir en els moments de la vida, què he de fer, què he d’entendre. Dona’m la gràcia de discernir, i dona’m la persona que m’ajudi a discernir.

La veu del Senyor sempre es pot reconèixer, té un estil únic, és una veu que pacifica, anima i tranquil·litza en les dificultats. L’Evangeli ens ho recorda contínuament: «No tingueu por» (Lc 1,30), que bonica aquella paraula de l’àngel a Maria després de la resurrecció de Jesús; “no tinguis por”, “no tinguis por”, és precisament l’estil del Senyor: “no tinguis por.” “No tinguis por!”, ens repeteix també avui el Senyor; “No tinguis por”: si confiem en la seva paraula, jugarem bé el joc de la vida, i podrem ajudar els altres. Com diu el Salm, la seva Paraula és llum dels nostres passos i il·lumina el nostre camí (cf. 119,105).